

TABLOUL EXPLICATIV DE VARIAȚIE, BALANȚA MUTAȚIILOR ȘI TABLOUL PLURIANUAL AL FLUXURILOR DE TREZORERIE

Conf. univ.dr. NECULINA CHEBAC

Universitatea „Danubius” din Galați

Lect. univ.dr. MIHAELA CRISTINA ONICA IBINCEANU

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

***Abstract.** A conceptual accounting environment represents a theoretical element planning though a coherently accountancy development. This has an instrument though which accounting profession wanted to protect it self against public power tentative pooling accountancy normalization activity.*

On IASB view, companies all over the world are making financial standings for being presented to external users, even if they look alike to a country to another, they are different from the point of view of content due to some agencies: social factors , economic , juridical and cultural. These factors are leading for different definitions usage of financial standings elements and their evaluation. It has influenced also the applicable area.

Balanța mutațiilor este un document de sinteză cu caracter preparator elaborat prin intermediul variațiilor posturilor bilanțului funcțional survenite între debutul și sfârșitul exercițiului financiar.

Balanța mutațiilor permite inventarierea ansamblului modificărilor contabile ale exercițiului. Respectând principiile fundamentale de partidă dublă pe parcursul exercițiului vom avea egalitatea fluxuri de utilizări = fluxuri de resurse. Construcția balanței de mutații trebuie făcută de preferință după stabilirea bilanțului funcțional, ceea ce permite ulterior verificări contabile de corelație, concordanță și exactitate. In consecință structura balanței mutațiilor depinde de forma reținută pentru construcția bilanțului funcțional. Intre balanța mutațiilor și bilanțul funcțional orizontal se stabilesc următoarele corelații:

Tabel 1 Corelații între balanta mutațiilor si bilanțul funcțional

Rubrici de bilanț Funcțional	Variație (+/-)	UTILIZĂRI	RESURSE
Fond de rulment funcțional			
Stocuri de resurse stabile			
Resurse proprii (externe și interne)			
Capital și prime		Reducere	Aport sau integrare la rezerve
Rezerve		Distribuție	Incorporare în rezerve sau rezultat
Rezultat		Distribuție sau încorporare în rezerve	Rezultatul exercițiului
Subvenții de investiție		Reintegrare	Atribuire
Provizioane		Reluări	Dotații
Amortizare		Reluări	Dotații
Datorii financiare stabile			

Conturile asociațiilor (blocate)		Retrată + integrare în capital	Aport
împrumuturi pe termen mediu și lung		Rambursare	Noi datorii
Stocuri de utilizări stabile			
Imobilizări brute		Investiții și noi împrumuturi	Modificări legate de cedarea sau rambursarea împrumuturilor
NFR exploatare utilizări globale		Creștere globală	Reducere globală
NFR în afara exploatarei		Reducere globală	Creștere globală
Trezorerie			
Stocuri de utilizări			
Titluri de plasament		Achiziție	Cedare
Disponibilități		Creștere	Diminuare
Stocuri de resurse			
Credite de trezorerie		Diminuare	Creștere
Total			

Determinarea fluxurilor de fonduri economic semnificative.

Modificările contabile care figurează în bilanța mutațiilor trebuie să fie analizate în scopul de a degaja fluxurile de fonduri economic semnificative și de a elimina fluxurile fictive. Un flux este fictiv dacă nu conduce la termen la un flux de trezorerie. Trebuie eliminate incidențele următoarelor operațiuni: creșterile de capital prin încorporarea de rezerve, de prime de emisiune, conturi curente ale asociațiilor, reducerile de capital prin absorbția pierderilor, reevaluarea bilanțului. Fluxurile de fonduri economic semnificative sunt următoarele :

Fluxuri de fonduri - utilizări

1. Investiții în imobilizări necorporale și corporale.
2. Investiții în imobilizări financiare.
3. Distribuirea de dividende.
4. Rambursarea împrumuturilor pe termen mediu și lung.
5. Creșterea NFR de exploatare.
6. Atragerea de titluri de plasament și de disponibilități

Fluxuri de fonduri - resurse

Resurse proprii :

1. Creștere de capital (numerar sau aport în natură).
2. Subvenții pentru investiții.
3. Capacitate de autofinanțare (marja brută de autofinanțare).
4. Cesiuni.

Indatorare financiară:

1. Aportul asociațiilor în contul curent.
2. Împrumut pe termen mediu sau lung contractat în cursul exercițiului.
3. Creșterea datoriilor bancare pe termen scurt.

Resurse diverse:

1. Creșterea NFR în afara exploatarei.

Resursele proprii nu pot proveni decât din 4 origini:

- creșterile de capital - aport de numerar sau în natură,

- subvenții,
- capacitatea de autofinanțare
- cesiunea de active.

Dificultăți în elaborarea tabloului de fluxuri.

1.Determinarea și evaluarea activității de investire.

Mărimea investițiilor poate fi reconstituită prin calcul pe baza următoarei scheme contabile :

Variația immobilizărilor brute = Investiții-Cesiuni (la valoare de achiziție)

Variația amortizărilor = Dotații la amortismente Amortizare cesiuni

Variație Immobilizări nete = Investiții - Dotații amortismente- Valoare contabilă netă (cesiune immobilizari)

Investiții = Variație immobilizari nete + Dotații amortismente + VNC cesiune immobilizări

2.Dezinvestirea- presupune evaluarea veniturilor excepționale din operații de capital și a diferitelor mișcări care au loc cu ocazia cesiunii de immobilizări.

3.Determinarea raporturilor preț de cesiune/valoare contabilă netă pentru valorile mobiliare de plasament.

4.Determinarea dividendelor și înscrierea acestora la utilizări.

5.Evaluarea raportului rambursare/contractare pentru angajamentele aferente exercițiului.

6.Calculul capacității de autofinanțare.

CAF reprezintă o resursă de finanțare secretată de întreprindere din resurse interne. Balanța mutațiilor nu permite determinarea exactă a CAF. O determinare exactă nu se poate face nici pe baza contului de rezultat. Variațiile contabile a balanței mutațiilor trebuie corectate în funcție de plus sau minus valori stabilite pruin referințe față de contul de rezultate (reconstituirea CAF plecând de la Balanța mutațiilor pe baza variației posturilor de stocuri și a resurselor proprii interne).

TABLOUL PLURIANUAL AL FLUXURILOR DE TREZORERIE (TPFF)

Considerat în literatură "heterodox" acest tablou trebuie menționat în legătură cu concepția sistemului economic gândit de autor- De Murard(1977). Murard repune în cauză realitatea unei concepții economice admisă în mod curent în mediul financiar sau bursier. Acoperirea riscului economic prin obținerea profitului, costul capitalului și rolul pieții condiționează opțiunile și deciziile furnizorilor de fluxuri de capital.

Murard se raliază la o idee majoră veche de mai bine de un secol și unanim respectată de majoritatea economiștilor: esența controlului este valoarea costului.

Prezentarea TPFF.

Ideea de bază, directoare a concepției lui De Murard este abordarea integrată operațională a racordării între tablourile de fluxuri financiare, contul de rezultate și bilanț și centrarea analizei nu pe autofinanțare, ci pe rezultatul brut de exploatare.Racordarea contribuțiilor la modul de formare a rezultatului de exploatare este decisiv pentru analiza echilibrelor și pentru optimizarea gestiunii resurselor. TPFF nu menționează capacitatea de autofinanțare și nu consideră necesară de explicat variația fondului de rulment .Nevoia de fond de rulment apare ca o componentă a investițiilor globale. Excedentul de trezorerie este considerat calcul accesoriu - rolul central este acordat excedentului brut de exploatare.

Bibliografie:

- 1) Bogdan V., *Armonizarea contabilă internațională*, Editura Economică, București, 2005;
- 2) Boulescu M., Ghiță M., *Expertiza contabilă și audit financiar-contabil*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999;
- 3) Boussard D., *Comptabilite et inflation*, Masson, Paris, 1983;
- 4) Boussard D., J.Y.Eglen, *Les mécanismes comptables de l'entreprise*, Editions Montchrétien, Paris, 1992;
- 5) Boussard D., *Les mécanismes comptables de l'entreprise*, Ed. Montchrestien, Paris, 1990;
- 6) Boussard D., *Vers la fin de la notion de resultat?*, *Analyse Financière*, nr.49, 1992 (2ème trim.);
- 7) Brezeanu P., Boștină A., *Diagnostic financiar*, Editura Economică, București, 2004;
- 8) Brezeanu P., *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Editura Cavallioti, București, 2003;

Tabel 2 Tabloul plurianual al fluxurilor financiare

EXPLOATARE, CREȘTERE, REZULTAT	N-4	N-3	N-2	N-1	% mediu al VA
PRODUCȚIE					
CONSUMURI INTERMEDIARE					
Materii prime					
Prelucrări intermediare					
Alte consumuri					
Redevențe și brevete					
VALOARE ADĂUGATA					
Creștere aparentă					
Inflație					
Creștere reală					
Salarii					
A.REZULTAT BRUT DE EXPLOATARE					
Marja asupra valorii adăugate					
FINANȚAREA CREȘTERII PRIN REZULTAT					
Valoarea netă a stocurilor					
Variația creditului comercial					
B.VARIAȚIA NFDR					
C = A - B EXCEDENT DE TREZORERIE DE EXPLOATARE					
D. Investiții și imobilizări					
E = C - D SOLD INTERN AFERENT EXPLOATĂRII					
ÎNDATORARE NETA ȘI IN CONTRAPARTIDĂ					
Variația netă a datoriilor					
Cheltuieli financiare și leasing					
Impozit pe profit					
Participarea salariaților la profit					
Dividende cuvenite acționarilor					
F.SOLD FINANCIAR EXTERN					
ALTE FLUXURI FINANCIARE					
G = E + FSOLD CURENT					
+ Venituri financiare					
+ Venituri din cesiuni					
+ Emisiuni de capital					
+/- Alte venituri și pierderi excepționale					
- Valori imobilizate achiziționate					
= VARIAȚIA TREZORERIEI DISPONIBILE					

Autorul TPFf distinge trei mari categorii de operații la care sunt asociate trei solduri.

- Soldul de exploatare sau sold economic (soldul E) sau, altfel spus, disponibil după

finanțarea internă a creșterii care permite analiza operațiilor specifice de exploatare.

- Soldul financiar (soldul F), asupra operațiilor de finanțare pentru îndatorare, care cuprinde de asemenea impozitul pe beneficii și dividende.
- Soldul curent (soldul G) poate fi evaluat plecând de la suma soldurilor economic și financiar, fie prin suma soldurilor care rezultă din operații excepționale, sau care sunt regrupate în creșterile de capital, cesiuni și reluări din operații în participație.

Interpretare și critici la adresa TPF.

În prezentarea TPF este asociată o concepție particulară a echilibrului financiar, conducând la definirea unei scheme de creștere. Creșterea este considerată "echilibrată" dacă soldul curent G este aproape de zero, soldul exploatarei E este sensibil lejer pozitiv, iar ca un corolar, soldul financiar F este sensibil lejer negativ - acestea toate la un loc posibile de realizat pe o perioadă medie, respectiv 4 - 5 ani. Regula determinantă care trebuie avută în vedere este aceea după care soldul exploatarei E trebuie să fie pozitiv. Altfel spus, ritmul de creștere este condiționat de nivelul excedentului brut de exploatare, ce reprezintă o limită maximală pentru fixarea investițiilor (înțelegând indirect, necesarul fondului de rulment de exploatare). Cum Murard susține, ca și alții, că fluxurile ce provin din operații excepționale sunt în medie neglijabile (soldul G tinde la 0) și, în particular creșterile de capital nu au nici un rol în finanțarea normală a creșterii, această regulă determină ansamblul politicii financiare și este sinonimă cu echilibrul financiar. Acest fapt sugerează de altfel, o tipologie a dezechilibrelor financiare fondată pe mărimea soldurilor curent G și de exploatare E. Un dezechilibru financiar poate fi semnalat dacă soldul curent G este vecin cu zero, iar soldul de exploatare E apare puternic negativ sau puternic pozitiv. În primul caz originea dezechilibrului se datorează unei insuficiente rentabilități a exploatarei, în al doilea caz dezechilibrul este dat de lipsa măsurilor de control având ca efect exploatarea insuficientă a posibilităților de creștere.

Criticile TPF:

1. Se bazează pe o concepție simplistă a echilibrului financiar, iar ignorarea contribuțiilor acționarilor la finanțare este o ipoteză eronată.
2. Excedentul brut de exploatare finanțează prioritar investițiile și determină ritmul de creștere. Preocuparea controlului rentabilității nu intervine în nici un moment în fixarea mărimii investițiilor și de aceea, această regulă poate la fel de bine să conducă la investiții în proiecte nerentabile.
3. Îndatorarea nu posedă decât un rol marginal: oare întreprinderea este rentabilă dacă se împrumută ca să plătească dobânzi, impozite, dividende și să ramburseze credite?
4. Activitatea normală este exploatarea industrială și de aceea creșterea externă prin participații este ignorată.
5. Creșterea de capital nu este considerată ca mijloc normal de finanțare a creșterii economice.